

על כדורגל וזיכרון

איך עוזרים לילד לזכור? יוצרים אסוציאציות שונות ומוזרות, שקשורות לנפשו של הילד. לשם כך אפשר אפילו להשתמש בכדורגל

נכון שכדי ללמוד משהו ניתן לכתוב אותו 100 פעמים ולקוות שזה יעזור, אבל אפשר לחפש גם דרכים אחרות. אני מאמין שמורה טוב או הורה שרוצה ללמד חייב תמיד לשאול את עצמו איך ילד חושב, מה מרגש אותו, ואיך הוא לומד. המטרה היא להגיע למצב ששטיינר תיאר: "המורה לא מרגיש שהוא מלמד והתלמיד לא מרגיש שהוא לומד".

זו גם הסיבה שבחרתי להביא כאן דוגמא שהיא קצת "בועטת" במוסכמות המקובלות ברוב בתי הספר האנתרופוסופיים; כדורגל נתפס אצלנו כגורם שלילי ועל כך הרחיב יפתח שילוני במאמרו כאן באדם עולם (גיליון 39).

אין זה המקום לנהל דיון מעמיק בנושא, אך רק אזכיר מפגש שנערך לפני שלוש שנים בנוכחות רוב מורי ולדורף, שם גילה לנו כריסטוף ויכרט, שהיה ראש מחלקת החינוך בגטאנום, שלמעשה אין סתירה אמיתית בין המשחק המושמץ הזה לבין עקרונות האנתרופוסופיה, ולמעשה מדובר במסורת שהתחילה מורה ותיקה שכנראה לא כל-כך חיבבה את המשחק.

לענייננו מה שחשוב לזכור הוא שאם אנחנו רוצים לחנך את ילדינו, עלינו קודם כל להתחבר אליהם, להבין אותם ולכבד את מה שמרתק אותם. רק מהמקום הזה אפשר באמת ללמד ולחנך.

רן מזר הוא מורה להוראה תומכת בבית חינוך תמר (הוד השרון), ומפתח תוכנית "נעים ללמוד" – סדנאות מעשיות להורים ולמורים (בקרוב בדף הפייסבוק).

המעוניינים לקבל טיפים ורעיונות נוספים כיצד לעזור לילדיהם בלימודים מוזמנים לשלוח מייל ולהצטרף לניוזלטר.

ranmazar@gmail.com

שלי תומך זיכרון שיעזור להם להימנע משגיאות כתיב. תלמידים רבים שלא ניחנו בזיכרון ובתפיסה חזותית טובים, מתקשים מאד להפנים את הכתיב הנכון ולכן יש למצוא עבורם שיטות שונות שיעזרו להם בכך.

אחת הדרכים הטובות להפעיל את הזיכרון הוא לייצר אסוציאציות משונות ומוזרות לדבר אותו רוצים לזכור. כנראה שזה מנגנון הישרדותי. האדם הקדמון לא היה צריך לייחס חשיבות לעוד סלע שמונח בשדה, אולם סלע מידרדר דרש ממנו לזכור שאולי יש סכנה באותו איזור. אני עצמי משתמש בעובדה הזאת כדי לזכור כל מיני דברים טריוויאליים כמו מספר כרטיס אשראי, סיסמאות ועוד. ועבור התלמידים שלי אני משתמש בכך כדי לעזור להם לזכור דברים שהם מתקשים לזכור. אגב, אם כבר הזכרנו את זה, כדאי לציין עוד מרכיבים תומכים בזיכרון:

- א. אני – דברים שקשורים אליי יותר קל לזכור.
 - ב. שינוי ייעוד – לדמיין שהדבר שאני רוצה לזכור עושה משהו אחר ממה שיועד לו; למשל מספריים מעופפות.
 - ג. פעולה – דברים בתנועה קל יותר לזכור; עדיף לדמיין את הכיסא רץ מאשר עומד.
 - ד. הומור והגזמה.
- בראשי תיבות נקרא לארבעת המרכיבים אשפ"ה.
- אני מזמין אתכם ההורים לנסות ולסייע לילדיכם בלימודים על-ידי שימוש במרכיבים האלה.

ונעבור לשידור ישיר מהמגרש: החמורים הלבנים משחקים במגרשם של החמורים השחורים, הקהלה של השחורים מריע בהתלהבות בזמן שהקהל ביציע ממול מנסה להפריע. החלוץ הלבן פוגע במגן השחור, השופט מתריע, שריקה לעבירה משמיע וגורם לקהל הלבן להזיע. הקפטן של החמורים השחורים לבעיטה חופשית מגיע, מאגף ימין החלוץ מפתיע, מקבל מסירה ובקלות מבקיע. נראה שהחמורים השחורים יחזרו הביתה עם הגביע.

לפני שאתם מזדעזעים מהתוכן המשוקץ הזה, הבה ננסה להבין מה עומד מאחוריו. את הקטע כתב (בתיווך ובעיבוד שלי) תלמיד בכתה ד'. חרף היותו תלמיד חינוך ולדורף, הוא חובב כדורגל מושבע שיודע בכל רגע נתון את מצב הטבלה ושמות השחקנים בקבוצות רבות. כמוהו יש ילדים רבים בחינוך ולדורף.

המחנכת שלו ביקשה ממני לעזור לו להתמודד עם שגיאות הכתיב הרבות שלו. במקרה זה, כמו שאולי ניחשתם, המטרה הייתה להתמודד עם המילים שנגמרות באות ע"ן, וליתר דיוק חיריק ואז ע"ן. ההברה הזאת מזכירה את קול נעירת החמור (לפחות לפי רוב הגננות...). האות ע' מזכירה גם היא חמור עם אוזניים. העובדה הזאת עוזרת לי למצוא עבור התלמידים